Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 2025, sp. zn. 6 Tdo 463/2025, ECLI:CZ:NS:2025:6.TDO.463.2025.1

Číslo: 2/2026

Právní věta:

V trestním řízení vedeném proti více obviněným, jimž je kladena za vinu účast na spáchání téhož skutku, je třeba toho z obviněných, jehož vina nebyla prokázána, zprostit obžaloby podle § 226 písm. c) tr. ř., nikoli podle § 226 písm. a) tr. ř., bylo-li prokázáno, že se skutek stal a spáchala jej jiná osoba.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 17.06.2025

Spisová značka: 6 Tdo 463/2025

Číslo rozhodnutí: 2

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Skutek, Zproštění obžaloby

Předpisy: § 226 písm. a) tr. ř.
§ 226 písm. c) tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného M. U. proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 30. 1. 2025, sp. zn. 7 To 269/2024, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Hodoníně pod sp. zn. 19 T 146/2020.

I.
Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Hodoníně ze dne 24. 7. 2024, č. j. 19 T 146/2020-639 (dále také jen „rozsudek soudu prvního stupně“), byl obviněný M. U. (dále jen „obviněný“ nebo „dovolatel“) podle § 226 písm. c) tr. ř. zproštěn podané obžaloby pro skutek spočívající v tom, že

> poté, co se P. D., M. M. a M. U. sešli dne 11. 8. 2019 kolem 14. hodiny na benzinové čerpací stanici Unicorn v XY, kde M. U. ukázal klíče od předmětného objektu prodejny jízdních kol na ulici XY v XY a vysvětlil, že je zde odcizil ze vstupních dveří, následně se jeli na objekt podívat vozidlem WV Golf černé barvy, které řídil M. M. a dohodli se, že P. D. se do objektu vloupá a odcizí z něj věci, poté mezi 23. a 24. hodinou znovu společně přijeli nyní vozidlem Ford Focus

Combi stříbrné barvy, které řídil opět M. M., zastavili u parku na ulici XY, zde dle dohody U. předal klíče od objektu P. D., zatímco M. U. pěšmo obcházením bloku a M. M. projížděním vozidlem po ulici XY venku hlídali,

P. D. v uvedené době šel na ulici XY v XY, shodným klíčem si odemkl vstupní dveře do návratí, odkud se dostal do prodejny jízdních kol, kde v pracovní místnosti položil monitor počítače obrazovkou na desku psacího stolu, aby nebyl viděn na webkameře, v místnosti kanceláře prohledal obsah dvou zásuvek skříně a rozházel zdravotní dokumentaci na psacím stole, vešel do vlastní prodejny, kde otevřel zásuvku pokladny, ze které odcizil finanční částku ve výši 10 000 Kč,

poté vyšel po schodech do prvního patra k uzamknutým dřevěným dveřím bytu, které násilně vytlačil a vnikl do chodby, následně neuzavřenými dveřmi vešel do místnosti ložnice, kde ze zásuvky nočního stolku odcizil třípatrovou šperkovnici v zelené kůži se zlatým kováním, ve které se nacházely prsteny, přívěsky, řetízky, náušnice, hodinky a další cennosti, dále prohledal zásuvky komody v pravém rohu pracovny, ze skříňky u levé stěny pracovny odcizil kovový trezorek zelené barvy, ve kterém se nacházela finanční částka 150 000 Kč, 1 800 EURO a 200 USD, poté sešel po schodech do přízemí a prodejnu opustil vstupními dveřmi, poté společně odjeli domů k M. M., kde si peníze rozdělili a šperky se pokoušeli později prodat, čímž po předchozí vzájemné dohodě poškozené D. V., narozené XY, trvale bytem XY, způsobili škodu ve výši 895 669 Kč,

M. U. se krádeže dopustil přesto, že byl pro přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b), odst. 2, odst. 3 tr. zákoníku odsouzen rozsudkem Okresního soudu Hodonín sp. zn. 3 TM 7/2017 ze dne 5. 3. 2019 s nabytím právní moci dne 5. 6. 2019, v návaznosti na rozhodnutí Krajského soudu Brno sp. zn. 3 To 177/2019 ze dne 5. 6. 2019 k trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců s podmíněným odkladem na 36 měsíců,

kdy část šperků vydal M. M. policejnímu orgánu dne 19. 8. 2019,

v čemž bylo podanou obžalobou spatřováno spáchání pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku k přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b), odst. 2, odst. 3 tr. zákoníku a pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku k přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku.

2. Proti tomuto rozsudku podal obviněný M. U. odvolání, které Krajský soud v Brně usnesením ze dne 30. 1. 2025, sp. zn. 7 To 269/2024 (dále též jen „napadené usnesení“ nebo „usnesení soudu druhého stupně“), podle § 256 tr. ř. zamítl.

II.
Dovolání a vyjádření k němu

3. Proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 30. 1. 2025, sp. zn. 7 To 269/2024, podal obviněný prostřednictvím zvoleného obhájce JUDr. Mgr. Marka Orsága dovolání, které opřel o důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. g), h), m) tr. ř. Napadl jím výrok o zamítnutí jeho odvolání usnesením soudu druhého stupně i výrok, kterým byl zproštěn obžaloby podle § 226 písm. c) tr. ř. rozsudkem soudu prvního stupně. Podle odůvodnění podaného dovolání u obou napadených rozhodnutí jsou rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy. Rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení a bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti

rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g), aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí, nebo přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v písmenech a) až l).

4. Obviněný ocitoval popis skutku, pro který byl rozsudkem soudu prvního stupně zproštěn obžaloby, jakož i popis skutku, pro který byli rozsudkem soudu prvního stupně spoluobvinění P. D. a M. M. uznáni vinnými. Namítl, že dokazováním v hlavním líčení nebylo prokázáno, že klíče byly odcizeny ze vstupních dveří, taktéž nebylo prokázáno, že by klíče kdokoliv ukazoval spoluobviněným na benzínové čerpací stanici Unicorn v XY, že se všichni tři obvinění jeli na objekt podívat vozidlem Volkswagen Golf černé barvy, které řídil M. M. a dohodli se, že P. D. se do objektu vloupá a odcizí z něj věci, že by u parku na ulici XY kdokoliv předal klíče od objektu P. D. a že by kdokoliv pěšmo obcházením bloku hlídal. Soud zcela v rozporu s ustanovením § 158 odst. 6 tr. ř. v odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně pod body 17. – 23. vyvodil skutkové závěry z výpovědi obviněného P. D. zaznamenané v úředním záznamu o podání vysvětlení, která nebyla za zákonných podmínek v hlavním líčení čtena, nebyla ani provedena jako listinný důkaz. Rovněž tak provedení listinného důkazu úředním záznamem o podání vysvětlení s osobou T. M., kdy se navíc jedná o podání vysvětlení v jiné věci, je porušením ustanovení § 158 odst. 6 tr. ř. a obcházením těchto zákonných ustanovení k použitelnosti úředního záznamu o podání vysvětlení.

5. Obviněný dále poukázal na podstatný rozpor ve výroku o vině P. D. a M. M., kdy si D. shodným klíčem, který získal dosud neznámým způsobem, odemkl, avšak ve výroku o zproštění obžaloby již soud uvádí, že on (dovolatel) ukázal klíče a předal klíče od objektu P. D. Soud v rozsudku neuvádí žádné skutkové zjištění ze zákonně provedených důkazů, které by prokazovalo, že se skutek vůbec stal tak, jak je uvedeno ve výroku rozsudku ve vztahu k dovolateli. Krajský soud se jeho odvoláním ve svém usnesení zabýval pouze povšechně v bodu 6. a žádným zákonným způsobem se nevypořádal s odvolacími námitkami.

6. Závěrem obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil napadené usnesení i rozsudek soudu prvního stupně, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265m odst. 1 tr. ř. rozhodl tak, že podle § 226 písm. a) tr. ř. se obviněný zprošťuje obžaloby.

7. K dovolání obviněného se vyjádřil státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství tak, že obviněný je osobou oprávněnou k podání dovolání i proti zprošťujícímu rozsudku, pokud se domáhá příznivějšího důvodu zproštění a míra příznivosti zprošťujícího rozhodnutí pro obviněného v zásadě odpovídá pořadí zprošťujících důvodů uvedených v § 226 tr. ř. Při bezvýjimečném přijetí této teze by platilo, že důvod zproštění uvedený v § 226 písm. a) tr. ř. je pro obviněného příznivější než důvod zproštění uvedený v § 226 písm. c) tr. ř. Uvedený základní přístup však bezvýjimečně neplatí. Právě důvod zproštění podle § 226 písm. c) tr. ř. může být v konkrétním případě a v praxi zpravidla je pro obviněného tím nejpříznivějším. Příznivost zprošťujícího důvodu podle § 226 písm. c) tr. ř. je zpravidla postavena na roveň příznivosti zprošťujícího důvodu podle § 226 písm. a) tr. ř. Obviněný se požadavkem na zproštění obžaloby podle § 226 písm. a) tr. ř. domáhá vlastně toho, aby rozhodnutím soudu bylo vyloučeno, že se jednání kladeného původně i jemu obžalobou za vinu, respektive účasti na něm, mohla dopustit jakákoliv jiná osoba. To je ovšem vyloučeno z důvodu, že obviněný nemůže v trestním řízení hájit zájmy jiných pachatelů, spolupachatelů či účastníků, byť třeba i neustanovených. Požadavkem na vyslovení výroku, že se skutek vůbec nestal, se obviněný domáhá zásadní změny skutkových zjištění soudů, aniž by k tomu definoval jakékoliv konkrétní argumenty ve smyslu rozpornosti soudy přijatých a skutečně rozhodných skutkových zjištění s obsahem těch důkazů, na jejichž podkladě je soudy přijaly. Soudy spáchání skutku hlavním pachatelem P. D. bez pochybností prokázaly a uznaly jej pravomocně vinným, stejně jako prokázaly účastenství ve formě pomoci dalšímu spoluobviněnému M. M., byť v jiné konkrétní podobě účasti, než jaká byla obžalobou přičítána dovolateli. Požadavek obviněného není důvodný již z toho důvodu, že podle § 226 písm. a)

tr. ř. lze obžalovaného zprostit obžaloby jedině tehdy, jestliže nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro který je stíhán. Jde-li o vymezení skutku z obecného pohledu, zpravidla nelze v rámci stíhaného skutku oddělovat jednání naplňující znaky účastenství, v tomto případě pomoci na trestném činu a jednání naplňující znaky pachatelství. Vyplývá to z totožnosti skutku, která je založena společným následkem. Podstatu skutku tvoří jednání pachatele a jím způsobený následek, který je relevantní z hlediska trestního práva hmotného. Podstata skutku spočívá v účasti obviněného na určité události popsané v žalobním návrhu, z níž vzešel relevantní a oddělitelný následek. Byť lze s obviněným souhlasit v tom, že mu nebylo na podkladě provedených důkazů prokázáno, že by dopomohl spoluobviněnému P. D. ke spáchání konkrétního jednání, které bylo předmětem obžaloby a následně i odsuzujícího rozsudku ohledně spoluobviněných, žalovaný skutek se bez jakýchkoliv pochybností stal minimálně s ohledem na doložený způsobený následek. Jestliže tedy v řízení nebylo dovolateli prokázáno ani účastenství ve formě pomoci, je zcela namístě výrok o zproštění obžaloby podle § 226 písm. c) tr. ř. Pokud bylo současně prokázáno, že se stal skutek, pro který byl mimo jiné i obviněný stíhán, nelze jej obžaloby zprostit z důvodu uvedeného v § 226 písm. a) tr. ř. Uvedené platí i v případě, že nebylo prokázáno, že by se stalo právě to dílčí jednání, jímž se měl na skutku jako účastník konkrétně podílet obviněný.

8. Pro naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. se musí jednat o taková skutková zjištění, která jsou rozhodující pro naplnění zvolené skutkové podstaty. Obviněný ve svém dovolání žádné argumenty ke skutečně rozhodným skutkovým zjištěním nevznáší. S obviněním lze po formální stránce souhlasit v tom, že úřední záznam o podání vysvětlení podle § 158 odst. 3 písm. a) tr. ř. lze v řízení před soudem užít jako důkaz pouze za podmínek stanovených tímto zákonem, tedy přečtením podle § 211 odst. 6 tr. ř. za souhlasu státního zástupce a obviněného. Provedení uvedeného úředního záznamu jako listinného důkazu nemělo žádný význam z hlediska posouzení viny či neviny dovolatele. Prvoinstanční soud v odůvodnění svého rozsudku nadbytečně zmínil i skutkovou verzi, kterou podal spoluobviněný P. D. v přípravném řízení, ovšem současně se k jeho obsahu vymezil v tom smyslu, že jeho obsah obviněný v procesně použitelné výpovědi již nezopakoval a nebylo možno z něho vyjít. Spatřuje-li dovolatel rozpor mezi formulací tzv. skutkové věty výroku o vině spoluobviněných a zněním skutkové věty ve zprošťujícím výroku rozsudku soudu prvního stupně, nejde o námitku podřaditelnou pod jakýkoliv ze zákonných dovolacích důvodů. Jde o námitku procesní, a to zcela nedůvodnou, neboť v případě, kdy soud rozhoduje výrokem o zproštění obžaloby, rozhoduje ve vztahu k tomu vymezení skutku, jež bylo soudu předloženo v podané obžalobě. S poukazem na dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. není možné se domáhat přezkoumání skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno. Prostřednictvím tohoto dovolacího důvodu se obviněný, který byl zproštěn obžaloby podle § 226 písm. c) tr. ř., nemůže dovolávat zproštění obžaloby podle § 226 písm. a) tr. ř.

9. Pokud jde o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř., obviněný v dovolání nerozlišuje jeho varianty v posuzované věci. Odvolací soud zamítl odvolání obviněného jako věcně nedůvodné podle § 256 tr. ř., a to poté, co je přezkoumal ve smyslu ustanovení § 254 tr. ř. Pod druhou alternativou dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. měl dovolatel na mysli námitky, které nesprávně podřadil pod dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř.

10. Závěrem státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání rozhodl, že se dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítá, neboť bylo podáno z jiného důvodu, než je uvedeno v § 265b tr. ř.

III.
Přípustnost dovolání a obecná východiska rozhodování

11. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) především zkoumal, zda je výše uvedené dovolání přípustné, zda bylo podáno včas a oprávněnou osobou, zda má všechny obsahové a formální

náležitosti a zda poskytuje podklad pro věcné přezkoumání napadeného rozhodnutí nebo zda tu nejsou důvody pro jeho odmítnutí.

12. Dospěl přitom k závěru, že dovolání podané proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 30. 1. 2025, sp. zn. 7 To 269/2024, je přípustné z hlediska ustanovení § 265a odst. 1, odst. 2 písm. b), h) tr. ř. Obviněný je osobou oprávněnou k podání dovolání podle § 265d odst. 1 písm. c) tr. ř., neboť přestože byl dovoláním napadenými rozhodnutími obžaloby zproštěn podle § 226 písm. c) tr. ř., dovolává se pro sebe příznivějšího rozhodnutí, kterým má být zproštění obžaloby podle § 226 písm. a) tr. ř.

13. Předložené dovolání splňuje náležitosti jeho obsahu stanovené v § 265f odst. 1 tr. ř. a bylo podáno prostřednictvím obhájce, tedy v souladu s ustanovením § 265d odst. 2 tr. ř., ve lhůtě a na místě uvedeném v § 265e odst. 1 tr. ř.

14. Dovolání je mimořádným opravným prostředkem, který lze podat jen z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř. Přitom nestačí, aby zákonný dovolací důvod byl jen formálně deklarován, ale je třeba, aby námitky dovolatele takovému důvodu také svým obsahem odpovídaly. Nejvyšší soud proto nejprve hodnotil, zda obviněným vznesené námitky svým obsahem vyhovují jím uplatněným důvodům dovolání.

15. Pro úplnost se připomíná, že k naplnění obviněným označených dovolacích důvodů dochází podle jejich obsahového vymezení tehdy, jestliže

- rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy [dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.],

- rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení [dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.],

- bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g), aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v písmenech a) až l) [dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř.].

IV.
Důvodnost dovolání

IV./1. K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

16. Podané dovolání v obecné rovině dovolací důvod uvedený § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. uplatňuje ve všech třech zákonných alternativách, aniž by bylo konkrétně rozvedeno, v čem jsou rozhodná skutková zjištění určující pro naplnění znaků trestného činu ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů, nebo v čem jsou rozhodná skutková zjištění určující pro naplnění znaků trestného činu založena na procesně nepoužitelných důkazech, případně které navrhované podstatné důkazy nebyly nedůvodně provedeny ve vztahu k rozhodným skutkovým zjištěním.

17. Pokud jde o první alternativu tohoto důvodu dovolání, obviněný svou argumentací zjevný rozpor mezi obsahem provedených důkazů a skutkovými závěry soudů nižších stupňů neosvědčuje. Tvrdí, že z provedeného dokazování nevzešly poznatky, které by svědčily o tom, že se dopustil jednání, které mu bylo obžalobou kladeno za vinu. Ovšem k tomuto závěru dospěl již soud prvního stupně, který ho

proto obžaloby zprostil. Okresní soud v Hodoníně v odůvodnění svého rozsudku ze dne 24. 7. 2024, č. j. 19 T 146/2020-639, v souladu s ustanovením § 125 odst. 1 tr. ř. vyložil obsah provedených důkazů, které následně zhodnotil. Po tomto zhodnocení dospěl k závěru o vině spoluobviněných P. D. a M. M., kteří dovolání nepodali, naopak ve vztahu k obviněnému M. U. dospěl k závěru o nutnosti jeho zproštění obžaloby vzhledem k absenci usvědčujících důkazů. Obviněného proto dovoláním napadenými rozhodnutími podané obžaloby zprostil podle § 226 písm. c) tr. ř., tedy proto, že nebylo prokázáno, že spáchal skutek kladený mu obžalobou za vinu. Obviněný s tímto procesním řešením nesouhlasí a domáhá se zproštění obžaloby z údajně pro něj příznivějšího důvodu ve smyslu § 226 písm. a) tr. ř.

18. Vzhledem k tomu, co obviněný namítá, je zřejmé, že způsob rozhodnutí o jeho vině, tedy o důvodu zproštění obžaloby obviněného, je odvislý od vyložení pojmu skutek. Ten, na rozdíl od pojmu trestný čin (§ 13 tr. zákoníku), není zákonem definován. Již na tomto místě je nutno zdůraznit, že je nezbytné rozlišovat nejen mezi těmito dvěma pojmy (tj. skutkem a trestným činem), ale i mezi pojímáním skutku z hlediska trestního práva hmotného (jednota skutku) a trestního práva procesního (totožnost skutku). Aniž by bylo nezbytné uvést veškeré definice či vymezení pojmu skutek judikaturou či naukou [za jeden skutek se v nauce a praxi např. považují všechny ty projevy vůle pachatele navenek, které jsou příčinou následku významného pro trestní právo, pokud jsou zahrnuty zaviněním (shodně rozhodnutí č. 8/1985 Sb. rozh. tr.), k dalším vymezením viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2024, sp. zn. 5 Tdo 120/2024 (body 52. až 58. jeho odůvodnění)], dostačuje uvést, že z nich nelze dovodit to, o co se snaží ve svém dovolání obviněný, tj. ztotožnění skutku s jeho výsečí (pouhou částí skutku) danou formou participace toho kterého z obviněných na skutku (u dovolatele v podobě pomoci), který podle žalobního tvrzení měl být spáchán vícero osobami.

19. Z dovolací argumentace obviněného plyne, že požaduje, aby soud samostatně, tj. bez ohledu na výsledek řízení v případě spoluobviněných, rozhodl o jeho zproštění podle § 226 písm. a) tr. ř., protože v jeho pojímání nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro který na něj byla podána obžaloba. Tak však v případě, kdy je spáchání skutku kladeno za vinu více obviněným, postupovat nelze. Je-li prokázáno, že některý z obviněných se skutku kladenému za vinu všem obviněným dopustil, nemůže být ten z obviněných, jehož participaci na něm se nepodařilo prokázat, zproštěn obžaloby proto, že se skutek nestal [§ 226 písm. a) tr. ř.], ale pouze proto, že nebylo prokázáno, že tento skutek spáchal obžalovaný [§ 226 písm. c) tr. ř.].

20. V tomto směru se ostatně k dovolání obviněného výstižně vyjádřil již státní zástupce (viz výše body 8. a 9.). Za skutek, o kterém se řízení vede, je nezbytné považovat (v případě, že se na činu podílí více osob) takovou událost, kterou charakterizuje následek významný z hlediska trestního práva (zpravidla porušení nebo ohrožení konkrétního právního statku či zájmu zákonem chráněného), který vzešel ze souhrnu jednání na činu participujících osob, zejména pak z jednání tzv. hlavního pachatele. Je tomu tak proto, že je to pachatel, kdo svým jednáním naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu (tj. u činu dokonaného způsobuje jeho následek) nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná (§ 22 tr. zákoníku). Jinak vyjádřeno, za samostatný procesní skutek (v případě více na něm se podílejících osob), o němž má soud na podkladě podané obžaloby či návrhu na potrestání rozhodnout, nelze pokládat jednotlivé formy participace (spolupachatelství, účastenství v užším slova smyslu) na jeho spáchání se podílejících osob (spolupachatelů, organizátorů, návodců či pomocníků). Zvláště zřetelné je to v případě pomocníka, neboť kauzální význam jeho jednání se projevuje jen ve vztahu k hlavnímu pachateli (tj. umožněním nebo usnadněním spáchání hlavního trestného činu), aniž by pomocné jednání samo o sobě přímo zasáhlo zájmy trestním zákonem chráněné (např. vlastnické právo vznikem škody na majetku poškozeného).

21. Z hlediska vlastního rozhodování je třeba zohlednit to, že pojímání skutku podle trestního práva hmotného a trestního práva procesního se liší. Zatímco ve smyslu trestního práva hmotného lze

skutek účastníka a skutek hlavního pachatele oddělit (např. nezaviněná nepříčetnost hlavního pachatele, vedoucí k jeho trestní neodpovědnosti, a tedy ke zproštění podle § 226 písm. b) tr. ř., se nijak nedotýká trestní odpovědnosti účastníka na takovém hlavním skutku, byť by nebyl trestným činem hlavního pachatele), z pohledu trestního práva procesního je předmětem obžaloby a následujícího soudního rozhodnutí jeden a týž skutek, který spáchali (nebo alespoň podle žalobního návrhu měli spáchat) obvinění dílem v postavení hlavních pachatelů (P. D. a M. M.) a dílem účastníka (dovolatel). Pokud byl hlavní pachatel (jeden obviněný) uznán vinným žalovaným skutkem, jelikož naplnil znaky skutkové podstaty hlavního trestného činu, na němž měl podle žalobního tvrzení participovat účastník, u něhož se žalobní tvrzení nepodařilo prokázat, je možno – s ohledem na procesní nedělitelnost skutku – tohoto účastníka obžaloby zprostit jen podle § 226 písm. c) tr. ř., nikoliv podle § 226 písm. a) tr. ř., neboť předmětný skutek se – vzhledem výroku o vině ohledně hlavního pachatele – stal.

22. Vztáhnou-li se tato východiska na věc dovolatele, poté je nutno připomenout následující skutečnosti. Obžaloba byla podána na tři obviněné, z nichž dvěma (obviněným P. D. a M. M.) bylo kladeno za vinu spáchání přečinů krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b), odst. 2, odst. 3 tr. zákoníku a porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku ve formě spolupachatelství, dovolateli ve formě pomoci k těmto přečinům podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku. V posuzovaném případě je třeba za skutek považovat událost ze dne 11. 8. 2019, k níž došlo v domě na ulici XY v XY, a to v jeho popisu obsaženém v žalobním návrhu.

23. V odsuzující části výroku rozsudku soudu prvního stupně je tento skutek v podstatě popsán (zjednodušeně vyjádřeno) tak, že obviněný P. D., jako hlavní pachatel, neznámým způsobem získal shodný klíč, kterým si odemkl vstupní dveře a dostal se do prodejny jízdních kol, v prodejně ze zásuvky pokladny odcizil finanční částku ve výši 10 000 Kč, poté přes vytlačení uzamčených dveří v prvním patře vnikl do bytu, z něhož odcizil zejména šperky a finanční hotovost a poškozeným manželům V. tak způsobil škodu ve výši 895 669 Kč. Obviněný M. M. P. D. vytvořil podmínky k provedení tohoto činu tak, že ho vozidlem na místo dovezl a poté projížděním vozidlem po ulici XY hlídal.

24. Tento popis skutku ve vztahu k obviněným P. D. a M. M. vyjadřuje, že podstatou trestněprávního jednání dnes již pravomocně odsouzeného P. D. je neoprávněné vniknutí za užití shodného klíče do prostor prodejny jízdních kol v XY na XY, následné neoprávněné násilné vniknutí do bytu v prvním patře tohoto objektu a odcizení věcí včetně finanční hotovosti, čímž byla poškozeným způsobena škoda ve výši 895 669 Kč, a to za pomoci dnes již pravomocně odsouzeného M. M., který hlavního pachatele P. D. na místo přivezl a na ulici před objektem hlídal. Z pohledu trestního práva je tedy daný skutek charakterizován jak jednáním hlavního pachatele P. D. i účastníka ve formě pomoci M. M., tak i vzniklým následkem, tedy způsobenou škodou na majetku manželů V. Nepodstatným pak zůstává, jestli se na spáchání tohoto skutku podílela další osoba, ať již jako spolupachatel ve smyslu § 23 tr. zákoníku nebo jako účastník některou z forem vymezených v § 24 odst. 1 písm. a) až c) tr. zákoníku.

25. Obviněný se v podaném dovolání, a je třeba říci, že rovněž i v podaném odvolání, domáhal vyslovení toho, že se skutek tak, jak byl vůči jeho osobě popsán v podané obžalobě, nestal, a z toho dovozoval, že by měl být obžaloby zproštěn podle § 226 písm. a) tr. ř. Z důvodů shodných, byť při poměrně kusé argumentaci, shledal odvolací soud procesní postup soudu prvního stupně zákonu odpovídajícím a požadavek tehdejšího odvolatele na zproštění obžaloby podle § 226 písm. a) tr. ř. za neopodstatněný. Proto jeho odvolání podle § 256 tr. ř. zamítl.

26. Nejvyšší soud připomíná, že ve smyslu § 120 odst. 3 a § 122 odst. 2 tr. ř. výrok, jímž se obžalovaný obžaloby zprošťuje, musí obsahovat místo, čas a způsob spáchání skutku tak, aby tento nemohl být zaměněn s jiným a ve výroku zprošťujícího rozsudku musí být uvedeno, o který z důvodů

uvedených v § 226 se zproštění obžaloby opírá. Podle § 226 tr. ř. soud zprostí obžalovaného obžaloby, jestliže na základě důkazů předložených v hlavním líčení státním zástupcem a případně doplněných soudem, a to i k návrhům ostatních stran (mimo jiného)

– nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro něž je obžalovaný stíhán [písm. a)],

– nebylo prokázáno, že tento skutek spáchal obžalovaný [písm. c)].

27. Obviněný ve svém dovolání poukazuje na podstatný rozpor, který u rozsudku soudu prvního stupně shledává mezi jeho výrokem odsuzujícím (týkajícím se spoluobviněných P. D. a M. M.) a výrokem zprošťujícím. Tento jeho poukaz však již z povahy věci nemůže založit první alternativu dovolacího důvodu podle písm. g) tr. ř., neboť se netýká rozporu mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištění vztahujícími se k jedné osobě (osobě dovolatele). Navíc odlišnost skutkových vymezení u výroku zprošťujícího a odsuzujícího má plné opodstatnění. Jak již bylo výše vyloženo, skutek ze dne 11. 8. 2019 spočívající ve vloupání do prodejny a bytu poškozených manželů V. v XY na adrese XY, při kterém došlo k odcizení věcí se způsobenou škodou 895 669 Kč, se stal. V rozsudku soudu prvního stupně, jehož závěry potvrdil i soud odvolací, je popsáno, že se na jeho spáchání podíleli obviněný P. D. jako hlavní pachatel a současně jako pachatel přímý ve smyslu § 22 odst. 1 tr. zákoníku a obviněný M. M. jako účastník ve formě pomoci ve smyslu § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku. V odsuzující části výroku rozsudku soudu prvního stupně však došlo ke změně v popisu skutku oproti podané obžalobě (č. l. 296), neboť zde již není popsáno trestněprávně významné jednání obviněného M. U. Je tomu tak právě proto, že na základě provedených důkazů nevzal soud prvního stupně za prokázáno, že by se tento obviněný na spáchání uvedeného skutku jakkoliv podílel, tedy že by jej bylo možné považovat například za jednoho ze spolupachatelů nebo účastníků na trestném činu (§ 23 a § 24 tr. zákoníku). V případě výroku zprošťujícího však soud prvního stupně správně uvedl popis uvedený v obžalobě (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2020, sp. zn. 7 Tdo 136/2020), neboť vlastní skutková zjištění odůvodňující zprošťující výrok uvádí soud až v odůvodnění svého rozsudku.

28. Nejvyšší soud jen pro ilustraci stran důvodu zproštění obžaloby uvádí, že zcela shodná situace by nastala, pokud by například byla podána obžaloba na dva spoluobviněné jako spolupachatele trestného činu krádeže, přičemž provedeným dokazováním by bylo prokázáno, že jeden z nich čin spáchal a druhý se činu nedopustil. V takovém případě by rovněž došlo k odsouzení prvního z nich a ke zproštění druhého z nich z důvodu uvedeného v § 226 písm. c) tr. ř. a nikoli podle § 226 písm. a) tr. ř.

29. Z dosud uvedeného plyne, že požadavkem na zproštění obžaloby podle § 226 písm. a) tr. ř. se obviněný fakticky domáhá učinění jiných skutkových zjištění, avšak nikoli ve vztahu ke své osobě, ale ve vztahu ke spoluobviněným. To proto, že rozhodnout o jeho zproštění podle § 226 písm. a) tr. ř. by soud (včetně soudu dovolacího) mohl jen tehdy, pokud by skutková zjištění vyzněla tak, že se skutek vůbec nestal (tj. nedošlo by k žádnému vloupání do označeného objektu, resp. ani pokusu o něj). V tomto směru však je nezbytné připomenout to, co již uvedl ve svém vyjádření státní zástupce, že dovolatel (obviněný) se svým mimořádným opravným prostředkem nemůže domáhat změny rozhodnutí v části týkající se spoluobviněného [viz rozsah jeho oprávnění vymezený v § 265d odst. 1 písm. c) tr. ř.].

30. Dovolací námitku uvedenou v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. v jeho druhé alternativě spatřuje dovolatel v tom, že v odůvodnění rozsudku soud prvního stupně vyvozuje skutkové závěry v rozporu s ustanovením § 158 odst. 6 tr. ř. tím, že vychází z úředního záznamu o podaném vysvětlení sepsaného s P. D. 19. 8. 2019, jakož i z úředního záznamu o podání vysvětlení T. M. z jiné trestní věci. Rozsudek soudu prvního stupně skutečně v bodech 17. a 23. odůvodnění zmiňuje verzi, kterou obviněný P. D. uváděl v úředním záznamu o podaném vysvětlení dne 19. 8. 2019, tedy v době před zahájením

trestního stíhání, k němuž došlo až vydáním usnesení ze dne 4. 10. 2019. Citovaný úřední záznam o podaném vysvětlení P. D. však k důkazu před soudem prvního stupně vůbec proveden nebyl, soud prvního stupně z něj žádné skutkové závěry nevyvozuje a pouze poukazem na jeho obsah rekapituluje procesní postup ve věci a posuzuje důvodnost postavení obviněného M. U. před soud.

31. Úřední záznam o podaném vysvětlení s osobou T. M. sepsaný 25. 11. 2019 ve věci vydírání a podvodu ve XY na poškozeném F. V. soud prvního stupně provedl jako listinný důkaz ve smyslu § 213 odst. 1 tr. ř. Jako takový však citovaný úřední záznam o podaném vysvětlení neměl být proveden, neboť se prakticky jedná o vyjádření osoby, která by v trestní věci obviněných P. D., M. M. a M. U. měla procesní postavení svědka, a tak by tento úřední záznam o podaném vysvětlení, navíc opatřený v jiné trestní věci, měl být pouze podkladem pro úvahu, zda T. M. jako svědka vyslechnout. Zásadním však zůstává, že z tohoto úředního záznamu o podaném vysvětlení T. M. soud prvního stupně nečinil ve vztahu k dovolateli M. U. naprosto žádná, natožpak rozhodná skutková zjištění.

32. Třetí alternativu dovolacího důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. spočívající v tom, že ve vztahu k rozhodným skutkovým zjištěním určujícím pro naplnění znaků trestného činu nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy, podané dovolání žádným způsobem neodůvodňuje. Lze rovněž konstatovat, že ani v řízení před soudem prvního stupně, ani v řízení odvolacím tento obviněný žádné důkazní návrhy nevznesl.

IV./2. K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.

33. Dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. záležící (v jeho první alternativě) v nesprávném právním posouzení skutku by mohl být považován za opodstatněný, resp. alespoň formálně přijatelný, v případě, pokud by dovoláním napadené rozhodnutí vycházelo ze zprošťujícího důvodu uvedeného v § 226 písm. b) tr. ř., tedy z hmotněprávního závěru, že v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem. V projednávané věci tato situace nenastala. Uvedený dovolací důvod, jehož naplnění prakticky není v odůvodnění dovolání nijak specifikováno, se tak s formálně uplatněným dovolacím důvodem naprosto míjí. Námitky dovolatele týkající se požadované aplikace § 226 písm. a) tr. ř. namísto § 226 písm. c) tr. ř. jsou totiž (a plyne to již z výše uvedeného) ryze procesního charakteru. Požadované změny nelze na podkladě dovolacího důvodu určeného k nápravě vad hmotněprávního posouzení dosáhnout.

IV./3. K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř.

34. Dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. spočívá (první alternativa) v tom, že bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku, aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí. Podané odvolání obviněného M. U. proti rozsudku soudu prvního stupně bylo odvolacím soudem ve veřejném zasedání řádně projednáno. Tato varianta dovolacího důvodu proto nemohla být naplněna. Druhá alternativa uvedeného zákonného ustanovení nemůže být naplněna, protože Nejvyšší soud neshledal důvodným dovolací námitky podřazené pod ustanovení § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř.

V.
Závěrečné shrnutí a způsob rozhodnutí

35. Obviněný M. U. své dovolání zdůvodnil výhradami, které vůbec nebyly podřaditelné pod uplatněné dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. g), h, m) tr. ř. Nejvyšší soud proto jeho dovolání odmítl podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř., neboť bylo podáno z jiných důvodů než specifikovaných v § 265b tř. ř.

36. Za splnění podmínky uvedené v § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. tak učinil v neveřejném zasedání,

přičemž ve smyslu § 265i odst. 2 tr. ř. v odůvodnění tohoto usnesení stručně uvedl důvody odmítnutí podaného dovolání. Současně však (neboť příslušné závěry mají obecnou platnost) vyložil, že v procesní situaci, kdy důkazním řízením nebyla prokázána žalobní tvrzení stran participace na skutku některého ze spoluobviněných, zatímco o vlastním spáchání skutku v důsledku závěru o vině některého z dalších spoluobviněných nevznikají pochybnosti, nemůže soud obviněného, jehož vina prokázána nebyla, zprostit obžaloby podle § 226 písm. a) tr. ř. Stejně tak vyložil, že rozhodnutí učiněná podle § 226 písm. a) a písm. c) tr. ř. jsou svou povahou rozhodnutími ryze procesními, z čehož plyne, že případné změny nemůže dovolatel dosáhnout na podkladě dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.